

Konu : Çıkış ve menşei ülkesi farklı olan kumaş ithalatlarında
Menşe araştırması ve kimyahaneye sevk işlemi hk.

Tarih: 18.11.2022

80168522-18.11.2022

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
Gümrükler Genel Müdürlüğü'ne
Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı No: 151 06530 Çankaya ANKARA

Üyelerimizden gelen yazılı ve sözlü bildirimlerde; çıkış ve menşei ülkesi farklı olan kumaş ithalatlarında ayırım yapılmadan menşe araştırması ve kimyahaneye sevk işlemi yapıldığı, evrak ve beyanları uygun olan firmaların da bu işlemlere tabi tutulduğundan gümrüklerde zaman kaybı ve bundan kaynaklı maddi mağduriyetler yaşandığı dile getirilmiştir.

4458 sayılı Gümrük Kanununun 21.maddesi;

‘1. Menşe şahadetnamesi aranacak haller ile *menşe şahadetnamelerinin şekli ve içereceği bilgilere ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.*

2. *Menşe şahadetnamesinin ibrazına rağmen ciddi bir şüphe durumunda, ek kanıtları isteme konusunda gümrük idareleri yetkilidir.*’ hükmünü,

2006/10895 sayılı Türkiye ile Avrupa Topluluğu Arasında Oluşturulan Gümrük Birliği'nin Uygulanmasına İlişkin Esaslar Hakkında başlıklı Kararın;

MADDE 29- (1) İthalatçı ülke gümrük idareleri, A.TR Dolaşım Belgelerinin sonradan kontrolünü talep edebilirler.

(2) İthalatçı ülke gümrük idaresi, ihracatçı ülke gümrük idaresince verilen A.TR Dolaşım *Belgelerinin gerçekliği veya eşyaya ilişkin bilgilerin doğruluğu hakkında makul bir şüphesi olduğunda veya sondaj usulü ile yapacağı kontrol* sonucunda anılan belgeleri sonradan kontrol talebi ile 30 uncu madde hükümleri çerçevesinde vizeyi yapan ihracatçı ülke gümrük idaresine gönderir.

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun;

‘**MADDE 20-** *Esas amacının, Türkiye tarafından belirli ülkelerin eşyasına uygulanan hükümleri aşmak olduğu tespit edilen veya yapılan araştırma sonucunda hakkında bu yönde bir kanaat oluşan bir işçilik veya işlemle üretilmiş eşya, 19 uncu maddeye dayanılarak o ülke menşeli sayılmaz.*

MADDE 21- 1. Menşe şahadetnamesi aranacak haller ile menşe şahadetnamelerinin şekli ve içereceği bilgilere ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

2. *Menşe şahadetnamesinin ibrazına rağmen ciddi bir şüphe durumunda, ek kanıtları isteme konusunda gümrük idareleri yetkilidir.*’ hükmünü,

Gümrük Yönetmeliğinin;

‘**Eşyanın Menşei**’ bölümün ‘**Genel yorumlama kuralları**’ başlıklı 36/3. Maddesi ‘*Eşyanın üretildiği ülkeden doğrudan Türkiye’ye getirilmeyerek üçüncü bir ülke veya ülkeler yoluyla getirilmiş ve oralarda geçici depolama yerlerine ve antrepolara konmuş olsa dahi menşe ülkesi değişmez. Eşyanın geldiği ülkeden maksat Türkiye’ye en son gönderildiği veya getiren araca yüklendiği ülkedir. Başka bir ülkede antrepoya konmaksızın sadece araç değiştirerek eşyanın getirilmesi halinde eşyanın geldiği ülke değişmez.*’ Hükmünü,

‘Menşe şahadetnamelerinin incelenmesi ve sonradan kontrolü ‘ başlıklı 41.maddesi

(1) Gümrük idarelerine ibraz olunan menşe şahadetnamelerinde yer alan bilgilerin **gerçeğe aykırı olduğu yönünde şüphe veya ihbar bulunması halinde**, gümrük idaresince eşya, eşyanın orijinal ambalajı, markası ve patenti gibi hususlarda inceleme yapılır. İnceleme sonucunda şahadetnamenin sıhhati konusunda bir aykırılığın tespiti halinde duruma göre 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümleri uygulanır.

(2) Gümrük idaresince yapılan inceleme sonucunda şahadetnamenin gerçekliği veya eşyanın **gerçek menşesine ilişkin bilgilerin doğruluğu hakkında yeterli bir kanaat elde olunamaz ve tereddüt devam eder ise, şahadetname bu kanaati uyandıran tüm bilgi ve belgeler ile birlikte sonradan kontrol talebiyle Müsteşarlığa gönderilir.** Müsteşarlıkça ihracatçı ülke gümrük idaresi nezdinde yapılan incelemeler sonucunda elde olunacak bilgiler çerçevesinde, duruma göre yukarıda belirtilen şekilde işlem yapılması için keyfiyet ilgili gümrük idaresine bildirilir. ‘ hükmünü amirdir.

1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararının 47 nci maddesi; ‘Önceki maddelerde öngörülen ticaret politikası önlemlerine tabi tutulan ürünlerin ithaliyle ilgili işlemlerin tamamlanması sırasında İthalatçı Devlet’in mercileri ithalatçıdan gümrük beyannamesinde söz konusu ürünlerin menşesini göstermesini ister.

Ciddi ve sağlam gerekçelere dayanan kuşklar nedeniyle kesinlikle gerekli görülmesi halinde, sözkonusu ürünün gerçek menşesini saptamak için destekleyici ek kanıtlar istenebilir.’ Hükmüne amirdir.

AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğünün 25.03.2014 tarih ve 2014/01 sayılı Genelge ile Serbest Dolaşıma Girişte Gümrük İdarelerince yapılacak işlem ve kontrollerin ve Serbest Dolaşıma Girişte ibraz edilen belgelerin sonradan kontrolünün nasıl yapılacağı talimatlandırılmaktadır.

Genelgenin ‘Serbest Dolaşıma Girişte İbrahim Edilen Belgelerin Sonradan Kontrolü’ başlıklı V. Maddesi

2(1) ‘Gümrük müdürlüklerinin serbest dolaşıma giriş sırasında kendilerine ibraz edilen A.TR Dolaşım Belgeleri, Menşe şahadetnameleri ve Menşe İspat Belgelerinin **doğruluk ve kurallara uygunluğundan şüphelenmeleri** halinde sözkonusu belgeler sonradan kontrol **gerekçeleri de belirtilmek suretiyle veya sondaj usulüyle** ilgili ülke nezdinde sonradan kontrolünün yapılmasını teminen gümrük idaresinin bulunduğu Gümrük ve Ticaret Müdürlüğüne intikal ettirilir. ‘ hükmünü amirdir.

Gümrükler Genel Müdürlüğünün 18.06.2021 tarih ve 64847400 sayılı yazılarında; ‘1 Ocak 2021 tarihinden itibaren AB’den A.TR Dolaşım Belgesi eşliğinde gelen İGV ve EMY ye tabi eşyalar için GY205/4-Ç maddesinden bahisle sonuç bölümünde ‘ AB’ye üye ülkelerden A.TR Dolaşım Belgesi eşliğinde gelen ticaret politikası önlemlerine tabi eşya için, mezkur hükümde verilen eşyanın menşesi konusunda **ciddi ve sağlam gerekçelere dayanan kuşklar nedeniyle kesinlikle gerekli görülmesi durumu ile sınırlı olarak gümrük idaresince menşe şahadetnamesinin ibrazı istenebilecektir.**’ denilmektedir.

Gümrükler Genel Müdürlüğünün ‘Menşe Şahadetnamesinin Düzenleneceği Ülkeler’ konulu 08.01.2021 tarih ve 60276865 sayılı yazılarında özetle;

- Ticaret yapılan ülke GY38/1 kapsamında menşe şahadetnamesi düzenleyecek ülkeler arasında yer aldığı,
- AB nin aynı teknik ve mali kuralların geçerli olduğu tek bir bölge niteliğinde olduğu hususu dikkate alındığında AB üye ülkelerinden sevk edilen eşyanın **menşesine ilişkin hususlarda da Birliğin tek bir ülke gibi ele alınması gerektiği,**
- **AB ülkelerinden yapılan sevkiyatlarda ticaret yapılan ülke ile ihracat ülkesinin/sevk ülkesinin farklı AB üyesi ülkeler olduğu durumlarda, menşe şahadetnamesinin hangisi tarafından düzenlendiğine bakılmaksızın kabul edilmesi;** diğer ülkelerden yapılan sevkiyatlarda ise yalnızca menşe ülke veya

İhracatçı  lke tarafından düzenlenen menşe şahadetnamelerinin kabul edilmesi yönündeki uygulamaya devam edilmesi,
Talimatladırılmaktadır.

Ticaret Bakanlığı Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü'nün 27.10.2020/58547912 sayılı yazıları:

Elektronik menşe şahadetnamesi düzenleyen ülkeler güncel olarak listelenmiştir.(Ayrıca bir çok ülkenin web adresi belirtilmiştir.)

Yukarıda zikredilen yazıda, Elektronik menşe kontrollerinin ilgili g m ruk idarelerince web sitelerinden teyit edilmesi, uygunsuzluk bulunması halinde sonradan kontrole gidilmesi hem g m ruk idaresinin sağlıklı işlem yaparak kamu zararına sebebiyet vermemesi, hem teyidi olumlu yapılan menşe kontrollerinde teminatlı sonradan kontrollerle yükümlüyü ekonomik olarak zora sokmaması bağlamında elzemdir.

Ayrıca yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinin incelenmesinden; g m ruklerin, eşyanın menşesini araştırma hak ve yetkisine sahip bulunduğu tartişmasız bir gerçek olmakla birlikte; kumaş ithalatlarının şüpheli bir yaklaşımla menşe ülkesinin araştırılması ve analize yönlendirilmesi; kumaşları işleme faaliyetine tabi tutarak konfeksiyon ya da başka ürünler şeklinde ihracat yapan firmalar ile beyan ve evrakları tamamen mevzuata uyumlu olan firmalarımızı zaman ve maliyet açısından olumsuz etkilemekte, bu durum diğer ülkelerle olan rekabet ortamını ülkemiz aleyhine çevirmektedir.

Konunun bu bağlamda, bir de makamlarınca incelenerek, gerçekten şüpheli kumaş ithalatı yapan firmaların işlemlerinin inceleme ve araştırmaya tabi tutulması, işlemleri doğru olan diğer firmaların ise bu uygulamadan muaf tutulması yönünde makamlarınca gerekli tedbirlerin alınması konusunda gereğini takdir ve tensiplerine arz ederiz.

Saygılarımızla.

Aslıhan ÇELEBİ

Ankara G m ruk Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Orhan KATTAş

Bursa G m ruk Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Serdar KESKİN

İstanbul G m ruk Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Taşkın DALAY

İzmir G m ruk Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Cebrail ORMAN

Mersin G m ruk Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı